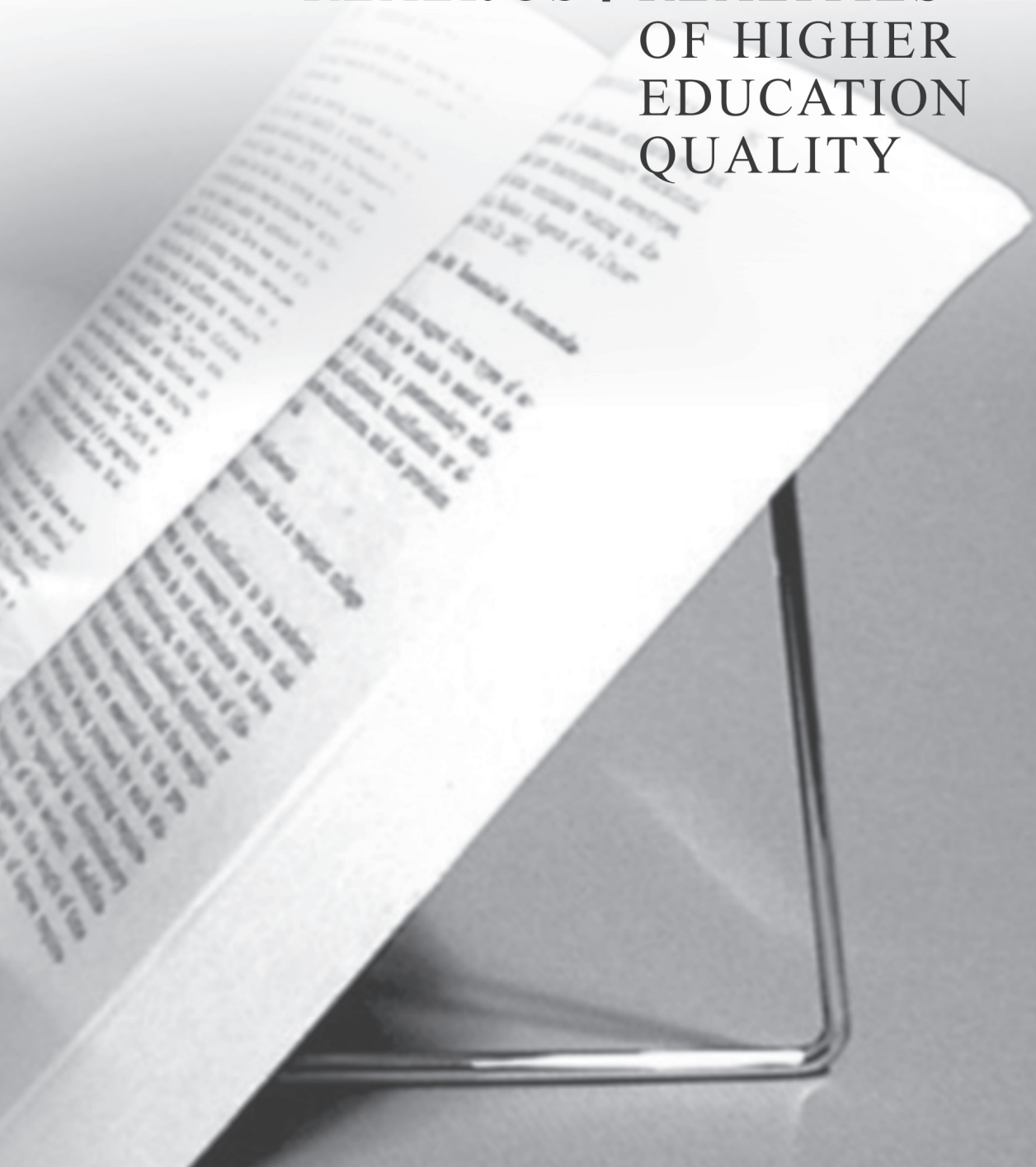

AUKŠTOJO
MOKSLO
KOKYBĖS
REALIJOS

REALITIES
OF HIGHER
EDUCATION
QUALITY

TEISĖS AKTAI • LEGAL ACTS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO ĮSAKYMAI

ORDERS OF THE MINISTER OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymo nr. Isak-2833 „Dėl jungtinių studijų programų bendrųjų reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo¹
2014-02-03 Nr. V-65

Regarding amendment of the order no. Isak-2833 of the minister of education and science of 31 December 2009 “Regarding Approval of Common Requirements of Joint Study Programmes”¹
03 February 2014 no. V-651

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymo nr. V-1155 „Dėl aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo“ pakeitimo²
2014-07-08 Nr. V-664

Regarding amendment of the order no. V-1155 of the minister of education and science of 18 July 2012 “Regarding External Evaluation of Higher Education Schools”²
08 July 2014 no. V-664

Dėl švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 1 d. įsakymo nr. V-1170 „Dėl aukštosios mokyklos realiųjų išteklių vertinimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo³
2014-07-18 Nr. V-655

Regarding amendment of the order no. V-1170 of the minister of education and science of 01 July 2011 “Regarding Approval of Assessment Methodology of Real Resources”³
18 July 2014 no. V-655

Įsakymas dėl švietimo ir mokslo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymo nr. Isak-1652 „Dėl studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo⁴
2014-08-05 Nr. V-718

Order regarding amendment of the order no. Isak-1652 of the minister of education and science of 24 July 2009 “Regarding Approval of External Evaluation and Accreditation Procedure of Study Programmes”⁴
05 August 2014 no. V-718

¹ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=465707&p_tr2=2

² http://www.smm.lt/web/lt/teisesaktai/listing?date_from=&date_till=&text=D%C4%96L+AUK%C5%A0T%C5%B2J%C5%B2+MOKYKL%C5%B2+I%C5%A0ORINIO+VERTINIMO&submit_lawacts_search=

³ http://www.smm.lt/web/lt/teisesaktai/listing?date_from=&date_till=&text=reali%C5%B3j%C5%B3+i%C5%A1tekli%C5%B3+&submit_lawacts_search=

⁴ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=479227&p_tr2=2

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMAI

Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimo nr. 1317 „Dėl aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarkos aprašo ir aukštųjų mokyklų akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo⁵

2014-06-18 Nr. 550

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRO DIREKTORIAUS ĮSAKYMAI

Įsakymas dėl kvalifikacijų, suteikiančių teisę į aukštąjį mokslą ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, dalykų atitikmenų nustatymo ir pažymių pervedimo taisyklių patvirtinimo⁶

2014-05-22 Nr. V-37

Pastaba: teisės aktai internetiniuose šaltiniuose pateikiami lietuvių kalba.

RESOLUTIONS OF GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF LITHUANIA

Regarding Amendment of the Resolution no. 1317 of Government of the Republic of Lithuania of 22 September 2010 “Regarding Approval of Description of External Evaluation Procedure of Higher Education Schools and Description of Accreditation Procedure of Higher Education Schools”⁵

18 June 2014 no. 550

ORDERS OF THE DIRECTOR OF THE CENTRE FOR QUALITY ASSESSMENT IN HIGHER EDUCATION

Order regarding approval of rules for determination of qualifications, which grant the right to higher education and which have been acquired according to the study programmes of foreign countries and international organizations, and determination of equivalent subjects and transfer of grades”⁶

22 May 2014 no. V-37

Note: online provided legal acts are in Lithuanian.

⁵ http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=474673

⁶ <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=ce47b860e1af11e39ea8c7e1dfdc4b5c>

AKTUALIJOS • TOPICALITIES

LEIDINIAI PUBLICATIONS

Pukelis, K., Smetona, A. 2014. *Studijų kokybės terminų žodynas*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

Žodyno paskirtis – pateikti vienoje vietoje su studijų kokybe susijusių sąvokų pavadinimus ir apibrėžtis lietuvių kalba bei terminų atitikmenis anglų kalba. Sąvokos apima dvi pagrindines aukštojo mokslo dalykines sritis: aukštojo mokslo didaktiką ir aukštojo mokslo politiką.

Žodynas skirtas visiems, kurie turi mokslinį ar praktinį sąlytį su aukštojo mokslo sistema, visų pirma mokslininkams, tyrinėjantiems įvairias aukštojo mokslo sistemos sritis, jos kokybės plėtotę ir kokybės užtikrinimo sistemas, taip pat įvairių lygių politikams, kuriojantiems aukštąjį mokslą, aukštųjų mokyklų dėstytojams ir vidurinių mokyklų mokytojams, studentams ir abiturientams, planuojantiems tolesnes studijas aukštojo mokslo sistemoje, žiniasklaidos atstovams, visiems, kuriuos domina aukštojo mokslo kokybė ir jos esminės sąvokos.

Žodyne pateikiama 280 terminų apibrėžimų. Siekiant atskirti tikslų sąvokos apibūdinimą nuo platesnių pasamprotavimų sąvokos tema, po apibrėžties prie daugelio terminų pateikiamos pastabos.

Pukelis K., Smetona A. 2014. *Dictionary of Terms of Studies' Quality*. Vilnius: Vilnius University Press.

The purpose of the dictionary is to present concepts and definitions of all the terms related to the quality of studies in one place in Lithuanian, and to provide their equivalents in English. The concepts cover two main subject areas of higher education – didactics of higher education and politics of higher education.

The dictionary is meant for all persons, who have research or practical contact with the higher education system, especially for the researchers, who investigate various areas of higher education system, development of its quality and quality assurance systems, as well as for the politicians of various levels, who coordinate higher education, for the professors of higher education schools and teachers of secondary schools, students and high-school graduates, who plan to continue studies in the higher education system, for the media representatives, and for all the persons, who are interested in quality of higher education and its core concepts.

The dictionary provides 280 definitions of the terms. In order to separate precise description of the concept from wider reasoning under the topic, the comments are presented below the majority of definitions.

TRANSNACIONALINIO ŠVIETIMO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS IR KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMAS: AKTUALIJOS IR PRAKTIKA

QUALITY ASSURANCE OF TRANSNATIONAL EDUCATION AND RECOGNITION OF QUALIFICATIONS: TOPICALITIES AND PRACTICE

2014 m. gegužės 15 d. vyko konferencija „Transnacionalinio švietimo kokybės užtikrinimas ir kvalifikacijų pripažinimas: aktualijos ir praktika“. Renginyje dalyvavo daugiau kaip 90 Lietuvos aukštųjų mokyklų administracijos darbuotojų bei dėstytojų, kitų su švietimu, studijomis bei tarptautiškumu susijusių organizacijų atstovų, žurnalistų, studentų organizacijų atstovų.

Dar 1993 m. J. Knight aukštojo mokslo internacionalizavimą apibūdino kaip tarptautinės-tarpkultūrinės dimensijos integravimą į aukštųjų mokyklų studijų, mokslinių tyrimų bei teikiamų paslaugų procesą.

Transnacionalinis švietimas – globali tarptautinė-tarpkultūrinė terpė, kurioje veikia keletas vienaip ar kitaip su aukštuoju mokslu susijusių institucijų, turinčių konkrečių tikslų bei siekių. Vienas būdų, pasitelkiamų reaguoti į globalizacijos procesus, ieškoti įvairių sprendimų ir galimų veikimo bei bendradarbiavimo schemų – tarptautiškumas, kuris yra vienas svarbiausių Europos aukštojo mokslo politikos darbotvarkės klausimų. Tikintis, kad iki 2020 m. tarptautinis studentų judumas išaugs iki 7 mln., iššūkiu tampa keliamas pagrindinis tarptautiškumo tikslas – gerinti aukštojo mokslo kokybę.

Kas yra transnacionalinio švietimo kokybė ir ar jos reikia? Kaip kokybė yra / gali / turi būti užtikrinama ir ar ji būtina, ieškant užsienio partnerių, naujų bendradarbiavimo formų, pradedant vykdyti jungtines programas, bandant didinti studijų patrauklumą, taikant įvairias studijavimo formas, pritraukiant

The conference “Quality Assurance of Transnational Education and Recognition of Qualifications: Topicalities and Practice” was held on 15 May 2014. The number of administrative staff and professors of the Lithuanian higher education schools, as well as other representatives of organizations related to education, studies and internationality, journalists, and representatives of student organizations, who participated in the event exceeded 90.

J. Knight described the internationalization of higher education as the integration of international-intercultural dimension into the process of studies, scientific researches and services provided by higher education schools already in 1993.

Transnational education is a global international-intercultural medium, where the institutions related to higher education in one or another way interact together and have set particular goals and objectives. One of the methods applied to react to globalization processes and to search for various decisions and possible operation and cooperation schemes is internationality. It is one of the key issues in the agenda of the European policy of higher education. The number of international student mobility is expected to reach 7 million in 2020, thus the main purpose of internationality – to improve quality of higher education – becomes quite a challenge.

What is quality in transnational education and is it needed? How is/may/must the quality be assured and is it necessary in search

daugiau užsienio studentų, skatinant akademinį judumą ir pan.?

Ar praktiniai iššūkiai, su kuriais susiduria ne tik aukštosios mokyklos, bet ir nacionalinės kokybės užtikrinimo agentūros bei institucijos, pripažįstančios ne tik užsienyje įgytas, bet ir tarptautines kvalifikacijas, gali būti sprendžiami nekreipiant dėmesio į aukštosios mokyklos statusą, teikiamų studijų (ne)kokybę ir reputaciją, absolventų diplomų (ne)pripažinimą? Kokie galimi praktiniai sprendimai, kuriuos priima aukštosios mokyklos bei rekomenduoja tarptautinės organizacijos?

Šie ir kiti aktualūs klausimai buvo gvildinami minėtoje konferencijoje. Savo patirtimi renginio metu dalijosi Lietuvos ir užsienio specialistai. Dr. Earl Stephen Hunt, buvęs ENIC tinklo biuro prezidentas, JAV švietimo informacijos tinklo (USNEI) tarptautinių ryšių vyriausiasis specialistas (JAV), svarstė, su kokiais galimybėmis ir iššūkiais susiduria užsienio kvalifikacijų pripažinimas besikeičiančiame pasaulyje. Walter Balfe, Airijos kokybės ir kvalifikacijų pripažinimo agentūros (QQI) laipsnių ir kvalifikacijų specialistas (Airija), pristatė Airijos atvejį vertinant transnacionalinių studijų programų kokybę. Carolyn Campbell, buvusi Aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūros (QAA) Tarptautinių ryšių skyriaus vedėja (Jungtinė Karalystė), taip pat palietė transnacionalinio švietimo kokybės klausimą, pabrėždama potencialių rizikų vadybą bei naujas atsirančias galimybes. Raimonda Markevičienė, Vilniaus universiteto Tarptautinių programų ir ryšių skyriaus vedėja (Lietuva), nagrinėjo sudėtingą jungtinių laipsnių ir jungtinių programų temą, o praktinį pavyzdį – ISM tarptautinio universiteto atvejį vykdant jungtines programas pristatė Jolita Butkienė, ISM vadybos ir ekonomikos universiteto kokybės direktorė (Lietuva). Dr. Nijolė Saugėnienė, Socialinių mokslų kolegijos Nuotolinių studijų centro vadovė (Lietuva), kalbėjo apie e-studijų ir nuotolinių studijų kokybės užtikrinimo

for foreign partners, new cooperation forms, starting joint programmes, in attempt to increase the attractiveness of studies, in application of various studying forms, in attempt to attract more foreign students, induce academic mobility, etc.?

Can the practical challenges encountered by higher education schools and national quality assurance agencies and institutions, which recognize not only the qualifications acquired abroad, but also the international qualifications, be settled regardless to the status of higher education school, (poor) quality and reputation of provided services, and (non)recognition of the graduates' diplomas? What are the possible practical solutions, which could be adopted by higher education schools and recommended by international organizations?

These were some of the relevant issues discussed during the conference. The Lithuanian and foreign professionals shared their experience. Dr. Earl Stephen Hunt, former President of ENIC network office, chief specialists of international relations of the USA Educational Information Centre (USNEI) (USA) discussed the opportunities and challenges encountered by recognition of foreign qualifications in the changing world. Mr. Walter Balfe, specialist of degrees and qualifications of Irish Agency of Quality and Qualifications (QQI) (Ireland) presented the Irish example with regard to the evaluation of quality of transnational study programmes. Ms. Carolyn Campbell, a former director of the Department of International Relations of the Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA) (United Kingdom) also touched the issue of transnational education quality. She stressed the control of potential hazards and newly arising possibilities. Mrs. Raimonda Markevičienė, head of the Department of International Programmes and Relations of Vilnius University (Lithuania) analyzed the difficult topic of joint degrees and joint programmes, while Mrs. Jolita Butkiene, quality director of ISM University

galimybes. Marlies Rexwinkel, Nyderlandų tarptautinio aukštojo mokslo bendradarbiavimo organizacijos (NUFFIC) Tarptautinio pripažinimo skyriaus vadovė (Nyderlandai), pristatė aukštosioms mokykloms skirtą Europos aukštojo mokslo erdvės pripažinimo vadovą.

Renginio organizatorius – Studijų kokybės vertinimo centras, vykdamasis projektą „Užsienio institucijose įgytų, susijusių su aukštuoju mokslu, kvalifikacijų akademinio pripažinimo tobulinimas (KAPRIS)“ VP1-2.2-ŠMM-08-V-02-004.

of Management and Economics (Lithuania) presented the practical example of ISM international university. Dr. Nijolė Saugėnienė, manager of the Centre of Remote Studies of the College of Social Sciences (Lithuania) spoke about quality assurance possibilities of e-studies and remote studies. Mrs. Marlies Rexwinkel, manager of the Department of International Recognition of the Netherlands Organization of International Fellowship in Higher Education (NUFFIC) (Netherlands) presented the manual of recognition of European Higher Education Area meant to higher education schools.

Organizer of the event: Centre for Quality Assessment in Higher Education, which implements the project “Improvement of Academic Recognition of Higher Education-Related Qualifications acquired in Foreign Institutions” (KAPRIS)“ VP1-2.2-ŠMM-08-V-02-004.

AURELIJA VALEIKIENĖ

Studijų kokybės vertinimo centras

Centre for Quality Assessment in Higher Education

BOLONIJOS PROCESO ĮGYVENDINIMO PAŽANGA IR IŠŠŪKIAI

2014 m. spalio 2 d. vyko tarptautinė konferencija Bolonijos proceso įgyvendinimo tema. Renginyje pranešimus skaitė žymūs švietimo ekspertai iš užsienio, taip pat Lietuvos institucijų atstovai. Sveikinimo žodį tarė LR švietimo ir mokslo ministras dr. Dainius Pavalkis, apie Lietuvos pažangą įgyvendinant Bolonijos procesą kalbėjo viceministras dr. Rimantas Vaitkus. Renginys sudomino per 100 svečių, atstovavusių aukštosios mokykloms bei kitoms susijusioms organizacijoms.

Bolonijos proceso ištakos – keturių šalių ministrų susitikimas 1998 m. Sorbonoje. Oficiali Bolonijos proceso pradžia – 1999-ieji, kuomet 29 Europos šalių švietimo ministrai pasirašė Bolonijos deklaraciją įsipareigodami koordinuoti nacionalinių pertvarkų veiksmus ir suteikdami joms bendrą tarptautiškumo dimensiją. Šiame dokumente įvardytas pagrindinis tikslas – sukurti bendrą Europos aukštojo mokslo erdvę. Deklaracija paskatino daugybės reformų, užtikrinančių aukštojo mokslo suderinamumą, palyginamumą, konkurencingumą įvairiose šalyse, įgyvendinimą.

Bolonijos proceso tikslų įgyvendinimo permainos tapo iššūkiu tiek Lietuvos, tiek kitų šalių aukštajam mokslui, kadangi reikalauja įvairių lygmenų – šalių / regionų, aukštųjų mokyklų ir įvairių švietimo sričių organizacijų – sutartinio veikimo. Įgyvendinant reformas paaiškėjo, kad proceso įgyvendinimas susijęs ne tik su mobilumu, skaidrumu, palyginimu, aukštojo mokslo patrauklumu, bet ir su kokybės užtikrinimu, socialine dimensija, finansavimu ir aukštojo mokslo valdymu. Apie kontekstą bei įrankius minėtiems uždaviniams įvykdyti renginyje

PROGRESS AND CHALLENGES OF IMPLEMENTATION OF BOLOGNA PROCESS

The international conference regarding implementation of Bologna Process was held on 02 October 2014. The famous foreign education experts and representatives of the Lithuanian institutions made their presentations there. The participants were greeted by the Minister of Education and Science of the Republic of Lithuania, Dr. Dainius Pavalkis, while the Vice-Minister Dr. Rimantas Vaitkus spoke about the Lithuanian progress in implementation of Bologna Process. The event was of interest to more than 100 guests, who represented higher education schools and other related organizations.

The origins of the Bologna Process reach the meeting of ministers from four countries in 1998 in Sorbonne. The official beginning of the Bologna Process is 1999, when the ministers of education from 29 European countries signed Bologna Declaration, whereby they undertook to coordinate the actions of national transformations and try to provide them with common dimension of internationality. The core purpose defined in this document was to create common European Higher Education Area. The declaration induced implementation of numerous reforms, which secure compatibility, comparativeness and competitiveness of higher education in various countries.

The implementation changes of the goals of Bologna Process set challenges to the Lithuanian and foreign higher education as the conventional operation on various levels is required – from the countries/regions, higher education schools and various educational organizations. In the course of reforms' implementation it became evident that the process' implementation is related not only to mobility, transparency, comparison and attractiveness of higher education, but also to the quality

pranešimą skaitė vienas iš pagrindinių šių aukštojo mokslo reformų sumanytojų, taip pat Lisabonos pripažinimo konvencijos rengėjas p. Sjuras Berganas, Europos Tarybos aukštojo mokslo departamento vadovas. Jis priminė dalyviams, kad Bolonijos procesas – tai visų pirma šalių vidinių aukštojo mokslo problemų bei būtinų reformų identifikavimas ir jų sprendimas platesniame, tarptautiniame kontekste. Anot pranešėjo, pagrindinės Bolonijos proceso struktūros, tokios kaip kvalifikacijų sąranga, kokybės užtikrinimas, kvalifikacijų pripažinimas ir skaidrumo įrankiai, jau yra sukurtos, todėl ateityje reikėtų daugiau dėmesio skirti jų teisingam veikimui ir vienodam prasmės suvokimui.

Lietuvos švietimo ir mokslo viceministras dr. Rimantas Vaitkus susirinkusiems svečiams bei pranešėjams pristatė Lietuvos žingsnius įgyvendinant Bolonijos proceso tikslus. Viceministras pristatė ir pakomentavo visų proceso nuostatų vykdymą šalyje ir atkreipė dėmesį į ateities siekinius.

Konferencijos dalyviai turėjo galimybę susipažinti su užsienio šalių kokybės užtikrinimo agentūrų praktika bei ateities išvalgomis. Šiomis temomis kalbėjo Austrijos kokybės agentūros direktorius, buvęs ENQA tinklo prezidentas dr. Achim Hopbach bei dr. Neil Casey, atstovavęs Jungtinės Karalystės aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrai. Dr. Achim Hopbach akcentavo europinės kokybės užtikrinimo sampratos išskirtinumą, pasižymintį studentų ir socialinių partnerių įtraukimu į procesą. Šis ir kiti kokybės užtikrinimo aspektai, kuriais remiasi Europa, yra nurodyti ESG (The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). Vis dėlto dr. Achim Hopbach patikino dalyvius, kad penkiolikos metų istorija rodo, jog šalys neartėja prie vienodos sistemos, tačiau pasirenka vienodus kokybės suvokimo principus ir standartus, bet jų konkretus įkūnėjimas yra skirtingas ir atitinka kiekvienos

assurance, social dimension, financing and management of higher education. One of the main movers of these reforms in higher education, preparer of Lisbon Recognition Convention, manager of the Department of Higher Education of the European Council. Mr. Sjur Bergan read the report on the context and tools used to carry out the aforementioned tasks during the event. He reminded the other participants that the Bologna Process serves first of all to identify the domestic problems of higher education and necessary reforms, and to solve them in wider, international context. According to the speaker, the main structures of Bologna Process (qualification framework, quality assurance, recognition of qualifications and transparency tools) have already been established, thus in the future bigger attention should be paid to their correct operation and the same perception of the meaning.

The Lithuanian Vice-Minister of Education and Science, Dr. Rimantas Vaitkus presented the steps undertaken by Lithuania to implement the goals of Bologna Process to the guests and speakers. The Vice-Minister commented in the implementation of all the process provisions in the country and draw attention to the future objectives.

The participants of the conference had an opportunity to get introduced to the practice of foreign quality assurance agencies and future insights. These were the topics discussed by the director of Austrian Quality Agency, former president of ENQA network, Dr. Achim Hopbach, and Dr. Neil Casey, who represented Quality Assurance Agency for Higher Education of the United Kingdom. Dr. Achim Hopbach stressed the uniqueness of the European concept of quality assurance as it includes students and social partners into the process. This and other quality assurance standards applicable in Europe are provided in ESG (The Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). However, Dr. Achim Hopbach assured the

aukštojo mokslo sistemos realijas ir kintančius poreikius.

Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus pavaduotoja Aurelija Valeikienė išorinio kokybės užtikrinimo raidą Lietuvoje lygino su kitomis Europos šalimis. Buvo pastebėta, jog išorinio kokybės užtikrinimo sistemos kūrimas ir kaita koreliuoja su kitų Europos šalių aukštojo mokslo erdvės procesais, o Bolonijos proceso struktūrinės reformos – kokybės užtikrinimas, kvalifikacijų pripažinimas, kvalifikacijų sąrangos, skaidrumo instrumentai – vis labiau siejasi tarpusavyje. Pažymėta, kad nėra vienintelės kokybės sampratos, kuri būtų taikoma visose išorinio vertinimo procedūrose Lietuvoje, o keliami diversifikuoti tikslai – tiek atskaitomybės, tiek kokybės gerinimo, tiek studentų lūkesčių tenkinimo.

Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus pareigas einanti Nora Skaburskienė skaitė pranešimą apie aukštosiose mokyklose veikiančias vidinės kokybės užtikrinimo sistemas. Pranešėja rėmėsi informacija apie įvertintų Lietuvos aukštųjų mokyklų įdiegtas kokybės vadybos sistemas, supažindino su ekspertų išsakytomis pastabomis, pateikė siūlymų tobulinimui.

Taip pat konferencijoje paliesta šiuo metu itin aktuali kvalifikacijų sąrangos problema. Apie šiuos iššūkius savo šalies kontekste kalbėjo pranešėjas iš Airijos dr. Jim Murray, situaciją Lietuvoje aptarė Vytauto Didžiojo universiteto docentas dr. Vidmantas Tūtlys. Pažymėtina, kad Lietuvos kvalifikacijų sąranga yra dar palyginti ankstyvame etape. Šiuo metu nėra užpildytas kvalifikacijomis 5-asis LTKS lygmuo – į jį dairosi tiek profesinio mokymo įstaigos, tiek aukštosios mokyklos. Aukštojo mokslo kvalifikacijas liudijančiuose dokumentuose dar nėra daromi atitinkami įrašai apie atitiktį Lietuvos ir Europos kvalifikacijų sąrangoms. Kvalifikacijų sąrangos kaip

participants that the history of fifteen years shows that the countries are not approaching the same system. They simply choose same quality perception principles and standards. Meanwhile their particular implementation is different and responds to realia and changing needs of each higher education system.

The Deputy Director of the Centre for Quality Assessment in Higher Education, Mrs. Aurelija Valeikienė talked about development of external quality assurance in Lithuania in comparison to other European countries. It was noticed that the creation and changes of external quality assurance system correlate with the processes in other countries of the European Higher Education Area, while the structural reforms of Bologna Process – quality assurance, recognition of qualifications, qualification framework, and transparency tools – are getting more and more interrelated. It should be noted that there exists no single concept of quality that could be applied for all the external evaluation procedures in Lithuania. The diversified goals are set with regard to accountability, quality improvement and satisfaction of the students' expectations.

Director of the Centre for Quality Assessment in Higher Education, Mrs. Nora Skaburskienė made a presentation about internal quality assurance systems operating in higher education schools. The speaker used the information about the quality management systems implanted by estimated Lithuanian higher education schools, introduced to the remarks expressed by the experts, and presented suggestions for improvement.

Besides, the problem of qualification framework that is especially topical at present was mentioned in the conference. The Irish speaker, Dr. Jim Murray described these challenges encountered in his country, while the Lithuanian situation was discussed by the associate professor of Vytautas Magnus University, dr. Vidmantas Tūtlys. It should be noted that the Lithuanian qualification framework is

skaidrumą ir judumą palengvinantis instrumentas dar mažai žinomas ir naudojamas už švietimo sistemos ribų.

Renginyje nagrinėta jautri į studentą orientuotų studijų įgyvendinimo tema. Į šį aspektą pažvelgta iš dviejų pusių: studentų požiūrį dalyviams pateikė Lietuvos studentų sąjungos prezidentas Paulius Baltokas, taip pat pasisakė metodinių priemonių bei vadovėlių autorė, į studentą orientuotų studijų bei išskirtinės studijų proceso kokybės idėjų šalininkė iš JAV, Klemsono universiteto profesorė Linda B. Nilson. Pranešėja renginio dalyviams pristatė studijų modelį, kuomet studentas savarankiškai kontroliuoja studijavimo eigą: planavimą, stebėseną ir vertinimą. Ji teigia, kad tai daugiapakopis ir daugiadimensinis procesas, susidedantis iš metapažinimo, emocinės ir motyvacinės kontrolės bei fizinės aplinkos valdymo. Anot prof. Lindos B. Nilson, tokia savikontrolė ir atitinkamas elgesys sukuria prielaidas studijuoti efektyviai, dėstytojui nesunku praktiškai taikyti tokio modelio elementus, o rezultatai – tiek studijų, tiek studijavimo efektyvumo – labai ženklūs.

Konferencijos svečių aktyviai uždavinėti klausimai ir diskusijų provokavimas rodo, kad Bolonijos proceso įgyvendinimo tema, nors ne kartą nagrinėta, yra vis dar aktuali. Analizuojant renginio vertinimo anketas pastebėta, kad išlieka praktinių patarimų ir gerosios praktikos pavyzdžių, kaip vykdyti Bolonijos proceso lemiamas užduotis, pristatymo poreikis. Šis poreikis diktuoja tolesnių konferencijų, seminarų bei mokymų temas, kurias nagrinėjant bus stengiamasi atsižvelgti į aukštųjų mokyklų bei kitų suinteresuotų institucijų atstovų išvalgas.

Renginys organizuotas pagal SKVC 2012 m. gegužės mėnesį pradėtą įgyvendinti 2007–2013 metų programavimo laikotarpio Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis finansuojamą

still in its early stage. The 5th level of the Lithuanian qualification framework is not filled yet – both, the vocational education schools and higher education schools are still considering it. The entries about compliance with the Lithuanian and European qualification frameworks are not made in the documents of higher education qualifications. The qualification frameworks as the tool that may facilitate transparency and mobility are still little known and used outside the educational system.

The sensitive topic of implementation of student-oriented studies was considered during the event. This problem was reviewed from two aspects: the students' attitude was presented by the President of the Lithuanian Student Association, Mr. Paulius Baltokas; and the opinion was also expressed by the author of methodical tools and textbooks, supporter of student-oriented studies and studies of exceptional quality, professor of Clemson University (USA), Linda B. Nilson. The speaker presented the model of studies to the participants, when the student may control the course of studies independently: planning, observation and evaluation. According to her, it is a multi-stage and multi-dimensional process consisting of meta-cognition, emotional and motivational control, and management of physical environment. Prof. Linda B. Nilson stated that such self-control and appropriate behaviour create presumptions of effective studying and it becomes easy for the professor to apply the elements of such a model, while the results are significant for both – effectiveness of studies and studying.

The active participation of the conference's guests, the raised questions and provoked discussions make it evident that the topic of the implementation of Bologna Process is still relevant, although analyzed more than once. When the questionnaires of event's evaluation were analyzed, it was noticed that the need for advice on implementation of critical practical tasks of the Bologna Process and examples of good practice remains. Such attitude

projektą „Studijas reglamentuojančių aprašų sistemos plėtra“ (SKAR-2) (Nr. VP1-2.2-ŠMM-01-V-01-002).

determines the topics of subsequent conferences, seminars and courses, which will be used to take into account the insights of representatives of higher education schools and other interested institutions.

The event was organized following the project “Expansion of the System of Study Regulating Descriptions (SKAR-2)” financed from the budget of the Republic of Lithuania and the European Union for the programming period of 2007-2013 that was started by the Centre for Quality Assessment in Higher Education in May 2012 (No. VP1-2.2-ŠMM-01-V-01-002).

AURELIJA VALEIKIENĖ

Studijų kokybės vertinimo centras

Centre for Quality Assessment in Higher Education

PARAMOS STUDENTAMS IDENTIFIKAVIMO MODELIS KOLEGINĖSE STUDIJOSE

DAKTARO DISERTACIJA

2014 m. birželio 5 d. Vytauto Didžiojo universitete Rasa Tamulienė apgynė daktaro disertaciją „*Paramos studentams identifikavimo modelis koleginiuose studijose*“ (mokslinė vadovė – prof. Laima Sajienė).

Paramos studentams aktualumas Europos aukštojo mokslo erdvėje siejamas su iššūkiais, kylančiais institucijose diegiant į studentą orientuotas studijas. Studijų rezultatų integravimas į studijų programas planuojant bei įgyvendinant aukštojo mokslo institucijų studijų turinį lemia daug fundamentalių pokyčių: sumažėjęs dėstytojo bei studento kontaktinių valandų skaičius, daugiau dėmesio studentų savarankiškomis studijoms lemia tai, jog studentai netenka galimybės gauti neformalią emocinę paramą iš dėstytojų bei kitų besimokančiųjų, silpnėja bendruomeniškumo aukštojoje mokykloje jausmas.

Disertacinio darbo *mokslinį naujumą* nusako tai, jog mokslinėje literatūroje analizuojant paramos studentams poreikius jie tik fragmentiškai siejami su į studentą orientuotų studijų paradigma, didžioji dalis tyrėjų savo darbuose analizuoja skirtingas akademinio bei neakademinio tipo paramos studentams paslaugas, nesiedami jų į vientisą sistemą. Veiksniai, lemiantys paramos studentams poreikių skirtumus, analizuojami vertinant tik atskirų paramos studentams paslaugų svarbą. Pastebėtina, kad Lietuvos mokslininkų darbuose paramos studentams tematika nagrinėjama tik platesnių aukštojo mokslo sistemos reiškinių kontekste: analizuojant aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo

STUDENT SUPPORT IDENTIFICATION MODEL AT NON-UNIVERSITY HIGHER EDUCATION STUDIES

DOCTORAL DISSERTATION

On 05 June 2014 Rasa Tamulienė defended her doctoral dissertation *Student support identification model at non-university higher education studies* at Vytautas Magnus University (supervisor – Prof. Laima Sajienė).

The topicality of the support to students in the European area of higher education is related to the challenges encountered when the student-oriented studies are implanted. The integration of the studies' results into the study programmes during the planning and implementation stages of the content of studies at higher education institutions leads to numerous fundamental changes: as the number of contact hours between the student and the professor decreases and individual studies of the students get bigger attention, the students lose possibility to receive informal emotional support from professors and other co-students, and thus the sense of sociality weakens.

The novelty of the dissertation is defined by the fact that when the needs for support to students are analyzed in the research literature, they are related to the student-oriented study paradigm only fragmentarily. The majority of researchers analyze different services of academic and non-academic support to the students in their works and do not merge them into the integral system. The factors, which determine the differences of needs for support to students, are analyzed only with regard to separate support services to the students. It should be noted that the topics of support to the students is analyzed in the works of the Lithuanian researchers only within the context of wider phenomena of a higher education

iššūkius, socialinius studijų proceso ypatumus, aukštojo mokslo internacionalizavimo iššūkius bei nuotolinių studijų plėtrą. Paramos studentams poreikių nustatymo tyrimų, siejant juos su į studentą orientuotų studijų perspektyva, Lietuvos koleginiame sektoriuje aptikta nebuvo.

Disertaciniame darbe keliamas probleminis klausimas: kokie studentų poreikiai pagrindžia paramos studentams identifikavimo modelį koleginiuose studijose? Disertacinio tyrimo objektas – studentų poreikiai, pagrindžiantys paramos studentams identifikavimo modelį koleginiuose studijose. Disertaciniame darbe keliamas tikslas – nustatyti studentų poreikius, pagrindžiančius paramos studentams identifikavimo modelį.

Teorinėje disertacinio darbo dalyje atskleidžiamos paramos studentams sąsajos su į studentą orientuotų studijų diegimu aukštojo mokslo institucijose, išskiriami paramos studentams tipai bei paslaugos, aktualios užsienio šalių aukštojo mokslo institucijose, teoriškai pagrindžiami veiksniai, lemiantys paramos studentams poreikių skirtumus, aptariami paramos studentams teikimo etapai aukštojo mokslo institucijose.

Empirinėje disertacinio darbo dalyje nustatomi paramos studentams poreikių skirtumai priklausomai nuo studento tipo, studentų charakteristikų ir studijų proceso veiksnių bei studento įsipareigojimo darbo rinkai Lietuvos koleginiuose studijose bei nustatomi pažeidžiamiausių studentų grupių Lietuvos koleginiuose studijose paramos poreikiai.

Remiantis tyrimo metu gautais rezultatais disertaciniame darbe yra pristatomas paramos studentams identifikavimo modelis koleginiuose studijose. Parengtas paramos studentams poreikių identifikavimo modelis leis Lietuvos kolegijų administraciniam bei akademiniam personalui numatyti konkrečioje kolegijoje studijuojančio studento profilui aktualiausių paramos strategiją. Paramos studentams plėtojimas kolegijose padės mažinti

system: the challenges to secure quality of higher education are analyzed, as well as social peculiarities of studying process, internationalization challenges of higher education and development of remote studies. There have not been any researches on determination of the needs for support to students related to the perspective of student-oriented studies in the Lithuanian non-university higher education sector.

The following problematic question is raised in the dissertation: what needs of the students substantiate the identification model of support to students in non-university higher education studies? The object of research was the students' needs, which substantiate the identification model of support to students in non-university higher education studies. The dissertation sets the objective to determine the students' needs, which substantiate the identification model of support to students.

The links of support to students with the implementation of student-oriented studies at higher education institutions are revealed in the theoretical part of the dissertation. The types of support to students and services relevant to the foreign higher education institutions are distinguished. The factors, which determine the differences in the needs of students for support, are substantiated theoretically and the stages of support to students in higher education institutions are discussed.

The empirical part of the dissertation is used to determine the differences in the needs for support to students with regard to the student's type, students' characteristics, and factors of studying process and student's commitment to labour market in Lithuanian non-university higher education studies. Besides, the needs of the most vulnerable groups of students for support during the Lithuanian college studies are determined.

Following the research results, the identification model of support to students during the non-university higher education studies

studentų nubyrėjimą, ankstyvąjį iškritimą iš aukštojo mokslo sistemos, sudarys sąlygas geresnei studentų adaptacijai bei studijavimo motyvacijai aukštojo mokslo institucijoje, sklandesniam perėjimui iš aukštojo mokslo sistemos į darbo rinką. Paramos studentams poreikių identifikavimas kolegijų administraciniam bei akademiniam personalui padės sklandžiau plėtoti į studentą orientuotų studijų kokybę, galės pasitarnauti tobulinant vidinę aukštosios mokyklos veiklos kokybės užtikrinimo sistemą. Parama studentams yra viena iš aukštosios mokyklos institucinio bei studijų programos kokybės vertinimo dimensijų, todėl disertacijoje atlikti tyrimai gali būti naudingi rengiantis išoriniam studijų programų ar institucijos kokybės vertinimui.

is presented in the dissertation. The prepared identification model of support to students will allow the administrative and academic staff of the Lithuanian colleges to foresee the most topical support strategy for the profile of student studying in some particular college. The development of support to students in the colleges will allow preventing the decrease in the number of students, early drop-out from higher education system, and will create conditions for better adaptation of the students and their studying motivation in the higher education system. It will also help to achieve smoother transfer to the labour market from higher education system. The identification model of support to students will help the administrative and academic staff of the colleges to develop the quality of student-oriented studies, and will help to improve the internal quality assurance system of the activity of higher education institution. Support to the students is one of the institutional evaluation dimensions of quality of study programme and higher education school; therefore the researches conducted in the dissertation may be useful for preparation for external evaluation of quality of study programmes or institution.

DR. IZABELA SAVICKIENĖ

Vytauto Didžiojo universiteto Studijų kokybės ir
karjeros tyrimų grupė

Quality of Studies and Career Research Group at
Vytautas Magnus University

2014 M. APGINTOS DAKTARO DISERTACIJOS AUKŠTOJO MOKSLO KOKYBĖS TEMOMIS
DOCTORAL DISSERTATION ON THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION,
DEFENDED IN 2014

Disertacijos pavadinimas	Pavardė, vardas	Institucija	Mokslo kryptis
Topic of Doctoral Dissertation	Surname, first name	Institution	Field of Science
Pasirinkimas diegti kokybės vadybos priemonės: ISO 9001 standarto atvejis Lietuvos aukštojo mokslo ir studijų institucijose / Adoption of quality management practices: a case of ISO 9001 in Lithuanian higher education institutions	Ramunė Kasperavičiūtė-Černiauskienė	Mykolo Romerio universitetas / Mykolas Romeris University	Vadyba / Management
Paramos studentams identifikavimo modelis koleginiuose studijose / Student support identification model at non-university higher education studies	Rasa Tamulienė	Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University	Edukologija / Educology

2014 M. APGINTI MAGISTRO DARBAI AUKŠTOJO MOKSLO KOKYBĖS TEMOMIS
 MASTER THESIS ON THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION, DEFENDED IN 2014

Baigiamojo magistrinio darbo tema Topic of Master Thesis	Pavardė, vardas Surname, first name	Institucija Institution	Mokslo kryptis Field of Science
Aukštųjų mokyklų išorinis vertinimas kaip institucijų veiklos gerinimo prielaida / External evaluation of higher education institutions as assumption of their performance	Asanavičiūtė, Valida	Lietuvos edukologijos universitetas / Lithuanian University of Educational Sciences	Vadyba / Management
Aukštųjų mokyklų fizinės aplinkos pritaikymo vertinimas žmonėms su judėjimo negalia / Evaluation of physical environment adaptation in higher schools for people with mobility disabilities	Budriūtė, Gabrielė	Lietuvos sveikatos mokslų universitetas / Lithuanian University of Health Sciences	Medicina/ Medicine
Kokybės valdymo sistemos integravimas į aukštojo mokslo institucijos veiklos strateginį planavimą: Šiaulių valstybinės kolegijos atvejis / The quality management system integration in higher education institutions in strategic planning: Siauliai State College case	Daugirdas, Donatas	Šiaulių universitetas / Šiauliai University	Vadyba / Management
ISO standarto diegimas tęstinio profesinio mokymo įstaigoje / Implementation of ISO standart in continuous vocational training organization	Mikoliūnienė, Monika	Lietuvos edukologijos universitetas / Lithuanian University of Educational Sciences	Edukologija / Educology
Aukštojo mokslo įstaigų išorinio vertinimo lyginamoji analizė / Comparative analysis of external assessment in higher education institutions	Packevičienė, Audronė	Lietuvos edukologijos universitetas / Lithuanian University of Educational Sciences	Vadyba / Management
Dėstytojų vertinimai svetainėje dėstytojai.lt / Assessment of Lecturers on the Website dėstytojai.lt	Rekašienė, Edita	Vytauto Didžiojo universitetas / Vytautas Magnus University	Filologija / Filology
Pirminio profesinio mokymo kokybės išorinio vertinimo veiksmingumas / The effectiveness of the initial vocational training external quality assessment	Remeika, Darius	Mykolo Romerio universitetas / Mykolas Romeris University	Politikos mokslai / Political Sciences
Dėstytojų darbo kokybės kompleksinis vertinimas / Comprehensive evaluation of lecturers' work quality	Sakalauskaitė, Ugnė	Lietuvos edukologijos universitetas / Lithuanian University of Educational Sciences	Vadyba / Management

<p>I studentą orientuotų studijų kokybės valdymas: koleginių studijų atvejis / Quality management of student-oriented studies: college studies case</p>	<p>Šaulytė, Donata</p>	<p>Šiaulių universitetas / Šiauliai University</p>	<p>Edukologija / Educology</p>
<p>Andragogų rengimo kokybės parametrų modeliavimas / Modelling the quality parameters of andragogues preparation</p>	<p>Tamašauskas, Algirdas</p>	<p>Klaipėdos universitetas / Klaipėda University</p>	<p>Edukologija / Educology</p>
<p>Neformaliojo švietimo programų vertinimas ir tobulinimo galimybės užtikrinant ugdymo(si) kokybę bendrojo ugdymo mokyklose (Šiaulių rajono bendrojo ugdymo mokyklų atvejis) / The assessment of non-formal education programs and opportunities for improvement the quality of education in general education schools (the case of general education schools of Šiauliai district)</p>	<p>Vaičiulienė, Ilona</p>	<p>Šiaulių universitetas / Šiauliai University</p>	<p>Edukologija / Educology</p>